

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap reggel.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt — kr.

Félévre 2 frt 50 kr.

Negyedévre 1 frt 25 kr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Búza-utca, 1283. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények, reclamációk és előfizetési pénzek küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad helybe.

A NYÁCSIK SOMA UTÓDA CZÉG.

Ugyanitt egyes számok is kaphatók.

Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések és nyiltéri közlemények jutányos áron vétetnek fel.

A közigazgatási tisztviselők minősítése.

Midőn a közoktatási törvény reszortjában lázas tevékenységgel folynak a munkálatok, melyek célja okszerű reformok által közoktatásunk modern szervezésével kulturánkat elősegíteni — midőn alig fejezték be a kényszerdoktorátus ügyében a szaktanácskozást, már is az egységes középiskolák mi-kénti megvalósításának nagyfontosságú kérdése jön napirendre — ily körülmények közt mindenesetre feltűnőnek látszik, hogy a közigazgatási tisztviselők minősítésének megállapításával, az 1883. évi I. tcz. végrehajtásával nincs hang, még csak előkészítő lépés sem történik, mely állami szervezetünk ezen köztapasztalat szerint nagy fogyatkozásán mielőbb segíteni törekednek.

Pedig éppen most, midőn a közigazgatás napirenden van és néhány év alatt előreláthatóan bekövetkezik a közigazgatási állások betöltése állami

kinevezés útján — épen most látszik sürgősnek ezen rég vajudó, de még megoldatlan kérdésnek tisztázása és törvényhozási rendezése.

Kétségtelen, hogy a jó adminisztráció nem azon fordul meg, vajjon kinevezés vagy választás útján töltenek-e be az állások, hanem a dolog lényege az, hogy legyenek elméletileg és gyakorlatilag alaposan képzett egyének rendelkezésünkre. Ez a fő. Nem tagadhatni, hogy az állami kinevezés jobban ápolja a közigazgatási ügyekben való kiképzés körül a törekvést, mint a választás, mert tehetséges és hajlamuk által ezen pályára termett emberek nem idegenülnek el tőle, ha látják, hogy itt is van biztos existencia, kilátás, előlépés és az ámbiciónak elégséges tér.

Ma már mindenki belátja, hogy az állami közigazgatás tág mezején az alapos elméleti képzettség nélkülözhetlen. Nem elég, ha valaki egy speciális szakmában elég routint szerzett, hanem az

állami tevékenység és hivatások összességéről is tájékozottsággal kell birnia legalább az elméletben, mert csak ezen általános áttekintése alapján az állami functióknak lesz képes az állami tisztviselő a saját szakmájába vágó ügyeket oly szellemben elintézni, amint az a közélet igényeinek megfelel.

Ezen elméleti képzettséget mégis nem egyedül az iskola, az előadás nyújtja, mely csak tájékoztató és az összes állami szervezetet egybefoglaló lehet, a tanintézetben még nem fejlődhetik ki eléggé az érzék a fiatal emberben a közigazgatás nagy jelentősége iránt, hanem midőn egy-két éven át a gyakorlati élet nagy változatosságú viszonyait látja, midőn a hatósági intézkedések horderejét tényleg szemléli, ezen időben megejtett tanulmányai igazán gyümölcsözők. Az élet tapasztalata az elméleti tanulmányt megvilágítja és termékenyíti.

A kellő gyakorlat és helyes elméleti képzettség alkotják a jó adminisz-

TÁRCSA.

A szarvasi juristák estélye.

(1892. márczius 1.)

Az én szerkesztő barátom a társaságban gyöngéd, szelíd, jó embernek van ismerve, ámde otthon, a szarvasi „Otthon”-ban, munkatársai között kegyetlen zsarnok. Ha a poétától komoly vezércikket kér, vagy a gazdasági rovat vezetőjére, a piaci tudósítások szállítójára ráparancsol, hogy szerelmes verset adjon, — nincs fellebbezés a szigorú ítélet ellen.

Hát még ha egy előző számban olvasóinak azt is megmondja, hogy Polykarp úr fogja elbeszélni, miként mulatnak a juristák, úgy már igazán nem ad pardont az ad hoc báli referensnek.

Hiába hív nyugalomra a lágyan vetett ágy, hiába készülnek édes álomra a lelezáródó szemek, a „Madarász” bájos melodiájával dissonálva fülemben cseng a kiadott ukáz: „holnap referádát!” Irom tehát mámoros szívvel-fejjel, kedves emlékek közvetlen hatása alatt.

Régi tapasztalás, hogy a rögtönzött multságokon érzi magát legjobban az ember. Többet kap, mint a mennyit vár. A juristák estélye szokatlan arányai mellett is rögtönzött volt, mert nem előzték meg hosszas előkészületek; Carneval herczeg kocsiját jó lovak húzzák, s a mi farsangunkon nem is fáradtak sokat.

A rögtönzéssel azonban nem állott arányban a hálozók várakozása. Hiába volt „estély” a multság czime, hiába hirdették a rendezők házias-kedélyes-fesztelen jellegét, a készülők még is úgy néztek eléje, mint egy halottaiból feltámadó eleven elite-bálnak. S míg ezzel egyrészt hizelegtek, árát is kérték az előlegezett bizalomnak. A rendezők tehát mindent elkövettek hogy a viszonyokhoz képest semmi igény ne maradjon kielégítetlen. Szándékosan mondom, hogy a viszonyokhoz képest, mert igazi alkalmas tánctermet rögtönözni nem álltak szolgálatukra engedelmesszellemek.

De azért a casino terme szokatlan pompában díszlett; a máskor fedetlen falakat, ablakokat a város fehér-kék színeiből választott függönyök, izléses draperiák borították, melyeknek kellemes összhangja tárló keretül szolgált a hölgyek fényes toi-

lettejéhez, melyeket az udvarias rendezőség remek melcsokrokkal egészített ki.

Kilencz óra, — elite-idő. Lassan-lassan forgalom kél a női öltözöben. A kis könyvtár elolaszfalazott felében kalucsniktól, kamasniktól szabaditgatta magát néhány bálkirálynő-jelölt. Mennyi igazítani való a kifogástalan ruhákon, frizurán, virágokon, s mind csak azért hogy ne legyünk elsők a bálteremben.

Végre együtt volt a teremben a szépek tábora, rövid ideig farkasszemel néz egymással a rózsaszín és fekete sereg, s aztán az ismerkedő keringővel megnyílik a táncz. Már az első lépésnél leragogy minden arczról a biztató kilátás, „ma jól mulatunk.” A rendezők — kikre egy egy bálba készülő szépség a meghívót tanulmányozva azt a malitiosus megjegyzést tette, hogy „csupa öregek” (lehet, hogy „házasokat” akart mondani, de hát az majdnem mindegy) — örömmel tekintettek végig a keringő párokon, s megalapítva látták örök időkre a jurista-bálok sikerét, jó hírét.

Lám pedig az cseppet sem volt baj, hogy házias urakból állt a rendezőség zöme, ezeknek az érdeme, hogy a terem végében

trativ tisztviselőt, ezek harmonikus fejlesztéséből remélhetünk oly modern tisztikart, mely a jelen nagyobb követelményeknek is meg bír felelni. Ennek alapját azonban már most elő kell készíteni, az elméleti és gyakorlati képesítés előfeltételeit már most meg kell teremteni, hogy lehetőleg alkalmas egyénekre bízhassuk a kinevezés idején közigazgatásunkat.

Helyes utmutatóul használható e tekintetben az igazságszolgáltatási tisztviselők kvalifikációja. Az elméleti tanulmányok után jön a kétévi gyakorlat. Ennek elteltével jelentkezhetik az illető a gyakorlati birói vizsgára, akár megszerezte a jogtudóságot, akár nem. Az előkészület a gyakorlati birói vizsgára megint csak elméleti tanulmány, mely azonban a bírósági tevékenység folytán már sokkal sikeresebb, a tapasztalat által mintegy érlelődöttebb, sem mint a tanintézet befejezésekor végzett tanulás, mert az élettapasztalás okulásán szűrődik át.

Ez volna a közigazgatási tisztviselők minősítésének szabályozásánál is a helyes út, és csakugyan így contemplálja az 1883. évi I. tezik is, mely azonban maig sincs végrehajtva. Ezt megsürgetni, az illetékes egyének figyelmét erre felhívni, a jelen sorok czélja, propter bonum rei publicae.

De lássuk tüzetesebben a közigazgatási tisztviselők minősítésére vonatkozó törvényes intézkedéseket.

Az 1883. évi I. t.-cz. (a minősítési törvény) 3. §-a a szoros értelemben vett közigazgatási szakra nézve „közigazgatási tanfolyamnak berendezé-

sét és azzal kapcsolatos vizsgálatos rendszer behozatalát“ helyezi közel kilátásba, külön törvény által.

Kilencz év telt az óta el, a nélkül, hogy csak az előkészítő lépések megtörténtek volna. De mindjárt meg kell itt jegyezni, hogy mi a közigazgatási tisztviselőket, közigazgatási tanfolyamra korlátozni nem tartjuk jónak, miért ezen tanfolyam berendezése bátran elmaradhat. Mi azon meggyőződésben vagyunk, hogy a közigazgatási tisztviselőnek a mostan fennálló 4 évi jog és államtudományi tanfolyamot el kell végeznie, mert csak így szerez a közigazgatási tiszt általános jogi műveltséget, szélesebb látókört, melyre neki szüksége van. Közjog, magánjog, büntetőjog, polgári és büntető eljárás, mind oly tudományágak, melyek általános ismerete nélkül a közigazgatási tisztviselő nehezen boldogulna, mert ezen szakok többé-kevésbé belenyulnak a közigazgatási ügykörbe is. A munkamegosztásnak magában helyes elvét nem szabad, nem lehet amyira túlzásba vinni, hogy az egyik szakma embere a másik szakmából mit se tudjon, mert a birói és közigazgatási hatásköröket sem lehet úgy körülírni, hogy több tudományágba vágó ügykör elő ne forduljon.

Az általános jogi műveltségnek megszerzése után, a gyakorlati időtartama alatt folytatott készülődés és tanulás a gyakorlati közigazgatási vizsgálatra fogja a tisztviselőnek nyújtani azon specialis ismereteket, melyek működése körében megkívántatnak.

A kilátásba helyezett „közigazga-

tási tanfolyamok“ felfogásunk szerint arra való lesznek, hogy ott az újonnan szervezendő községek jegyzői karnyerje hivatásának megfelelő kiképezését.

Ugy tudjuk, hogy a megyei adminisztráció szervezésének befejezése után a községek igazgatásának reformja következik és nagyobb körzetek állítatván fel, ezek élére állami dotatióval ellátott és kinevezéstől függő körjegyzők jutnak. Ezek kezében lesz a közigazgatás első és alaptagolata; ezek lesznek a közigazgatás pionierjai, a községi élet vezetői, miért is ezek szellemi nivóját emelni kell, mi úgy történhetik, hogy a 8 osztályu középiskolának végzése után a közigazgatási tanfolyamba kell járniok, melynek tantárgyait az ő igényeiknek megfelelően kellene összeállítani. Ezen „közigazgatási tanfolyamok“ a mostani jogakadémiák székhelyein és az ott működő jogi erők felhasználásával lesznek szervezhetők, mi nem zárja ki, hogy más kiváló adminisztratív tisztviselők is közreműködhessenek ezen tanfolyamokon.

Ily módon lehetne már most a talt előkészíteni arra, hogy ha a községi közigazgatás szervezésének ideje elkövetkezik, jól készült körzeti jegyzői karral bírnánk, melynek szükségét a mai fokozott igények mellett nem nehéz belátni, mert köztudomásu dolog az, hogy ha az adminisztratív működés alulról helyesen indul meg, akkor a felsőbb hatóságoknak munkája tetemesen megkönnyebbül. Azért a körzeti jegyzők qualificatioja és magasabb képesítésük iránti követelmény a jó közigazgatásnak egyik kelléke.

(Vége köv.)

egész légiója állt a páratlan tánczosoknak, ők gondoskodtak rólok.

Mert a fiatal, — illetve nem házas — juristák nem szeretik a versenyt, s nem bánták volna, ha egész éjen át senki sem választja el őket azok mellől, a kikkel legörömebb mulatnak.

Ezt ugyan a nem juristákról is elmondhatjuk, mert annak a rózsaszín sürahruhás szép lánynak a daliás tánczosa nem foglalkozik executiókkal vagy keresetekkel, legfeljebb, ha az ígért második négyesre hangzik fel az agi.

A másik szintén csak hasonló esetekben, bár ő már inkább jöhet jurista számba; ha már egyébert nem is, hát azért, mert egy ellenzéki kis lány a választások alatt, azt mondta hogy ha Csákyt megválasztják még ő belőle is miniszter lesz. Minő kilátások!

Miért ne éreznék tehát otthon magukat ők a saját báljukon?

Nálunk, ha egy mulatság készül, s így volt ez most is, az a legégetőbb kérdés, lesz-e tánczos? Jutott is, maradt is. Jutott a tánczterembe is, maradt a kártyaszobába is; mert midőn a nagy concurrentia folytán

a szerényebektől megritkult a feketék hada, a megmaradók annál nagyobb lévvel-tüzzel pótolták a hiányzókat.

Vagy talán nem egészen úgy van! úgy kellett volna mondanom, hogy sok jó akarrattal, de nem elég eredménnyel. Mert épp ezért láthattam azt is, hogy a mi fiatalágunk conservativ. Nem szereti az újításokat. Megszokta már, hogy nálunk a hölgyek nem egymással lejtnek. Ebben nem utánozzuk a vidéket. Hja! arrafelé kevés a bál, meg a jó tánczos, de annál több a névnap és a disznótor. De csitt! Nestor, a trójai háború óta még mindig él, s a szerkesztő engem udvarias referensként mutatott be. Isten ments az ellenkezőnek vádjától!

Derengő reggel lett vége a vidám éjszakának. Haza tértek sok szép, édes álmokat adó emlékekkel; a kik pedig nyomukban vitték Pepiéket, hogy didergő ujjak alól kicsalt szerenáddal zavarják a szép álmokat, azokról még inkább elhíhetjük hogy jól mulattak. Bizonyára volt miért... Legalább a hol én jártam, ott nem húztak utolsó „Isten hozzád édes“-t....

* * *

Ott voltak: Győry Gizella és Jolán, Konstantinovic Szidike, Kovács Szeréna, Mázor Dalma, Ponyiczky Etel, Szigeti Margit és Jolán, Zlinszky Rózsika k. a., továbbá Bárány Ferenczné, Bárány Miklósné, Bugyis Andorné, Dérczy Péterné, Győry Inréné, dr. Haviár Gyuláné, Kovács Sándorné, Konstantinovic Györgyné, dr. Kresmarik Jánosné, dr. Lengyel Sándorné, Mázor Józsefné, Ponyitzky Jánosné, dr. Szigeti Zsigmondné, Tajber Gusztávné, Zlinszky Istvánné úrnők.

Z.

Farsangi levelek egy falusi kis menyecskéhez.

(Városiaknak olvasni nem ajánlom.)

V.

Kedves Mariska hugocskám!

Sohasem láttam kedvesebb jelenséget, mint egy pünkössti legációm alkalmával, régi diák koromban. Szokás szerint rekviráltam a kálvinista úri családnál. ▲ legkellősebb külsejű úri lakok egyikébe mentem s kerestem az illető úri családot, szo-

Ültessünk gyümölcsfákat!

Minden ember úgy segít a maga baján, a hogy tud. Baj, ha hiányzik a háznál, a mi szükséges. Egy háztartásban pedig sok mindenre van szükség s a családfőnek, kire a háznép ellátásának gondja sulyosodik, nem igen szabad válogatónak lenni a módokban, melyeken biztosíthatja övének mindennapi szükségletét. Túlnyomólag földmiveléssel foglalkozó népünk eddigelé főképen a gabonatermelést tartotta azon leghálásabb foglalkozásnak, melyen jövedelmező voltánál fogva leginkább megtérül a reá fordított tőke és munkaerő. Gyakran megesik azonban, hogy az időjárás a gabonaféléknek nem kedvez s e miatt a termés csekély, s felesleg nem marad, — míg más tenyészetnek, különösen a gyümölcsstermésnek alig árt az idő szeszélye vagy éppen semmi befolyással nincs reá.

Én, ki 18 évig laktam édes hazánknak azon a részén, hol a Beszkid hegység végágazatai sik lapályra elmosódva majdnem a Tisza hajlásáig lenyulnak, volt alkalmam tapasztalni, hogy az ott lakóknak kevés volt a búzajok és egyéb gabonaféléjük, de sok volt ugyanakkor a gyümölcsük. A kalászos vetemény, a tavaszi szárazság vagy a gyakori nagy esőzések miatt nem jól fejlődött s nem adta meg a nép esztendei szükségletét, míg a gyümölcsfáknak s ezek termésének mit sem ártott; kevés volt a kenyér, sok volt a gyümölcs. Ott nem sajnálják a földet a gyümölcsfától. Tarpán, Gulácson, Jándon s több helységekben egész szilvafa-erdők, úgynevezett szilvasok vannak a kaszálókon, melyekben alma- és körtefák is nagyszámmal diszlenek. Kettős hasznat adnak ezek a földek. A nap heve nem szárazsítja ki oly hamar a földet, nem tikkasztja el a fűvet, mely a fák alatt buján tenyész, jó rendekkel fizet, sarju mindig van, gyümölcs minden évben, sokszor annyi, hogy alig találják helyét. De ott aztán értenek is a gyümölcs értékesítéséhez: az alma, körte

egy részét megaszalják, más részét nyersen adják el, onnan kerül le öszel az a sok jóízű és jól telelő híres tiszaháti alma; a szilvából olyankor véka számra főzik a lekvárt, más részét célszerűen berendezett aszalóban megaszalják, (annak idején ennek szerkezetét is leírom) Ezen aszalványok úgy néznek ki, mintha liszttel volnának beszórvva, pedig az nem más, mint a szilvaszemekben levő hímor és a benne levő cukornedv kiszivárgása és lerakódása az aszalóban kifejtett melegség folytán. Ugy a lekvár, mint az aszalvány semmivel sem áll alább bőszniai testvéreinel. Az ottani lakosság ezekből fedezi szükségletét, ha buza kevés terem.

Alföldünk szorgalmas népe mindenre kiterjeszti figyelmét, a miből hasznot meríthet, csak a gyümölcsfákra nem; pedig míg az apróbb vetemények a föld felső réteget szipojazzák, addig a fa az alsó réteget keresi fel, onnét veszi tápláléka nagyobb részét, hova az eke vasa le nem jutott. Most, midőn minden talpálattnyi föld adó alá van vetve, igyekezzünk azon, hogy az a föld adja meg a maga termését úgy, hogy abból ne csak az adó teljék ki, hanem még nekünk is maradjon. Ezt kellene tennünk. És még is mit látunk?

Hány, meg hány udvar áll még most is üresen, disztelenül, minden fa nélkül! Pedig ha azokat beültetnék gyümölcsfákkal, öt év multával nem kellene piacra menni gyümölcsért; nem mondaná az asszony, ha nincs pénz, a férjének, hogy vegyünk egy kis almát, hiszen búzáért is adják; legtöbb esetben nem is mondja, csak viszi emezt és hozza amazt. Hány kosár búza maradna meg sok helyen a gyümölcs-idény alatt, ha az apa akkor ültette volna be az üres telket, mikor megnősült? Gyakran megtörténik, hogy két áron kell megvenni a silány, férges gyümölcsöt.

Nem csak a községekben kellene a gyümölcsfákat ültetni, hanem a tanyákon is, az épületek körül; az intenzív gyümölcs-termelés kiterjesztendő volna minden olyan

területre, mely eddig hasznavehetetlenül hevert. Hova egyéb nem fér és nem is való, csak egy fa, mely hasznával és diszével emeli környezetét.

Az anyagi érdek mellett egy szépen növelt és gondozott fa a kedélyre, s főképen az egészségre nézve is nagy betolyással van. Mindenki tudja, hogy jobb a fáradtnak az árnyékban pihenni, mint a nap heve által megperzselt kopár földön; az árnyékban hűvösebb, tehát egészségesebb a levegő, mely az eltikkadt testszervezetre igen jótékonyan hat; a tisztított lég áldatosan működik közre a természetben, hogy ember, állat egészségesebb legyen. A természet maga mutatja meg az embernek, hogy hol éltetőbb a lég, még sem igyekszik eltanulni e tudományt; mert visszariasztja az a csekély fáradság, mely pedig aránylag rövid idő múlva busásan fizetődik vissza.

Ez a hónap, márczius az, a tél után, mikor bárki sikeresen foghat faültetéshez. Vegyük fontolóra az elmondottakat és segítsen az ember magán, mert a példabeszéd is, de meg a tapasztalás is azt bizonyítja, hogy a ki magán segít, Isten is azt segíti meg. A ki érti az okoskerü faültetés eljárását, az ne késlekedjék, fogjon hozzá azonnal és ültesse el a szükséges mennyiséget; azok pedig, kik e tekintetben tájékozatlanok, legyenek egy kis türelemmel, Szerkesztő úr becses engedelmeivel jövőre e tárgyról fogok gyakorlati utasításokkal szolgálni.*)

Öcsöd-Gödénylapos, 1892. febr. 27.

Tóth Imre,
ref. tanító.

MI UJSÁG?

— **A szarvas-mezőhegyesi vasut.** Ismét új vasutépítésekről ad hírt az „A. K.” Nem kevesebbről van szó, mint a mezőhegyesi vonalnak kiépítéséről. Régen vajdúdik, hogy valahára a létesülés stádiumába lépjen. Most aztán Boros Béni, az aradcsanádi vasut vezérigazgatója, vette kezébe

*) Szívesen látjuk.

Szerk.

bárliszobára. A csalódás kellemetlen érzésével állottam meg a széles folyosón hallgatózva, merről jön emberi hang, midőn megnyílt az ajtó s kinez rajta . . . szemem, szám eltátoztam rá — a legszebb, legkedvesebb fiatal úri asszony. Az ünnepi sütemény készítéséhez volt öltözve, hóf-hérbe, hogy meg ne látszék rajta az önkénytelenül is rászálló liszt. Az élettelen karok szabadon . . . elsőrendű szobrász irigylésreméltó mintái . . . az üde, kipírult arc, mosolygó ajkak, szemek . . . az egész jelenség villanyozó erőjű, különösen egy ünnepi diákra nézve! Hozzá az a kifejezhetlen nyájasság, mely beszédén elümlött, mint mézharmat a mezei virágon. Férje nem volt otthon, tehát ő vette el az ünnepkövetségi pátent, egyuttal tudtul adta, hogy miután most el van foglalva, kénytelen elbocsátani, hanem ünnep másod napján lesz alkalma kimutatni szíves látását, amennyiben a papi és tanítói családdal együtt engem is meghívott ebédre.

No éreztem is egy valódi nő áldott szívének boldogító melegét! Az ünnepszombati pongyolaság némi igazolásul elbeszélte, hogy ő világért sem engedte meg soha, hogy családjára számára fizetett cseléd készítené

a tápláló ételt, az adná meg savát-borsát. Azt állította, hogy a házi asszony egyedül abban mutathatja ki szeretetét családjára iránt, ha maga gondoskodik ételekről, mely a jó egészség alapja. És még mondott sokat kedves házi gondjairól, s bizony szívesen átengedtem volna részére a templomi szószéket is, hadd folytatta volna ott is tovább . . . Hidd el, édes hugocskám, hogy mondjon bármit a konyhaszagtól fanyalgó úri léhaság, a háziasszony birodalmában az édes otthonban uralkodó nő legékekesebb királyi pálczája . . . a főzőkanál!

Énnek a kormányzó királyi pálczának hatását érzi meg legközvetlenebbül a család.

Ez a kormányzó királyi pálcza, ha gondos, számító házi asszony kezében van: egészség, békesség, s édes otthoni nyugalom szállja meg a családot.

És ha ez a kormányzó királyi pálcza, divatos szakácsnők kezére lesz bízva, a konyhakémény füstjével együtt száll el a vagyon, a jólét, a békesség.

A dolog lényegét tekintve, ha a házi asszony *gondviselő* szerepét cselédre tolja, a férfi nem talál elegendő okot, hogy otthonát szerezze.

Ha *feleség* nincs a házban, *nőt* keres a férfi uton — utfélen, ott, a hol talál.

Nagy igazán mondja Jókai: *a legszebb szerelmi vallomás: egy jó ebéd!*

Fogadd meg ezért tanácsomat, kedves hugocskám! inkább gondolj a konyhára, sem hogy azon törd fejcskédet, hogy miért hagyogat magadra az uracskád.

Hogy pedig jusson is, maradjon is: — egy jó órában vedd körül a Ferkót és azzal a hódító nyájassággal gyóntasd meg ilyenformán: kedves jó uracskám! . . . a te szorgalmas munkásságod szerzi meg mindnyájunknak a mindennapi kenyérnek valót, a rubázkodást és egyéb szükségleteket. De lásd, nekem kell napi adagokra elosztani ezt is, azt is. És pedig előre kell gondoskodnom, hogy minden napra legyen. Üljünk le azért, kedves uracskám, és írjuk fel egy papírosra, mink van, ? mi a mienk? mit várhatunk évi jövedelmül? Ne tagadj el semmit, kedves jó uracskám! az adósságodat se tagadd, édes! . . . Mert az elsőrendű dolog, hogy tudjuk, mi a mienk, mi a másé.

Ne hagyj neki békét, míg meg nem mond mindenedet. Mert a nélkül nem lehetsz jó gazdasszony, hogy vagyoni helyze-

az ügyet s egyedül az ő közreműködésének köszönhető, hogy ezen vasut kiépítése is biztosítva van, még pedig aképen, hogy ez által — mint sokan hitték — az arad-csanádi vasutnak kár nem okoztatik. A szarvas-mezőhegyesi vasut ügye aképen jutott a létesítés stádiumába, hogy az arad-csanádi vasut által üzembe vétetik s a bécsi czégek által 60 frtban leszámitolt elsőbbségek után az arad-csanádi vasut 4 százalékos kamatgaranciát biztosít. A megejtett számítások szerint ennyit az építendő vasut mindenestre jövedelmezni fog, de bármennyit jövedelmezne is, az elsőbbségek 5 százaléknál többet nem kaphatnak. A szarvas-mezőhegyesi vasut vállalkozó által fog építtetni az arad-csanádi vasut felügyelete alatt. Az egész vonal hossza 72 klmr. Aláíratott eddig 800,000 frt törzsrészvény, továbbá kibocsátott 2,000,000 frt elsőbbség, melyet Neufeld és Schneller bécsi czégek számítottak le. Eképen az építési költségek biztosítva levén, a kiépítés teljes bizonyosra vehető, mert az összes építési költségek, felszereléssel együtt két millióba kerülnek. Az új vasut igazgatása Aradról történik. Közgyűlés évenként egyszer Gyulán tartatik. Az igazgató tanács Aradon fog ülésezni. Tagjai lesznek: 5 arad-csanádi vasuti igazgató, 5 tag Békésvármegye és 1 tag Csanádvármegye által kiküldve. Mindezek már kölcsönös megállapodások, melyeknek alapján a szerződés legközelebb fog Budadesten megkötettni. Az építkezésért a vállalkozó berlini cég felelős. Az építés még ez év folyamán megkezdetik, s a vasut kilométerenként 23,000 frtba fog kerülni, ami igen olcsó építkezés lesz, mert a vasut a legszolidabban tervezetik. A szerződés megkötésére az építkezési bizottság, melynek Aradmegye alispánja is tagja, továbbá Boros Béni, Purgly János, Vásárhelyi Béla és Bohus Zsigmond küldettek ki. Az arad-csanádi vasut igazgató-sága kétségkívül az új vasut létesítése által egy nagy érdekelttség régi óhajának megvalósítását, s ez által saját üzletkörüének is előnyös kiterjesztését valósította meg.

— **Ritka műélvezeteknek** néz elébe már a legközelebbi jévőben közönségünk. Mult számunkban adtunk hírt Hubay Jenőnek f. hó 19-ikére tervezett hangversenyéről. A mult héten pedig Szendy Árpád zongoraművész s zeneakadémia tanár arról értesíté lapunk szerkesztőjét, hogy csütörtökön, azaz f. hó 10-én Takács Mihálynak, az opera kiűnő baritonistájának társaságában nagy

hangversenyt fog nálunk rendezni. Közönségünk előtt sokkal inkább ismeretes városunk kitűnő fiának országosan méltatott művészi hírneve, sem hogy szükségesnek tartanók érdekében a reklám bármely módján is nyúlni. Azért egyszerűen csak közöljük a páratlan műziséssel, választékosan összeállított műsort, azon reményben hogy annak meghallgatására csütörtökön este a főgymnasium dízterme színlégy meg fog telni. Ime! I. rész: 1. Chopin. Variations brillantes, Szendy. 2. Gounod. Valentin búcsúdala (Faustból) Takács. 3. a) Chopin-Liszt. Lengyel dal (des dur). b) Schubert-Liszt. Tündchen (Shakespeare). c) Paganini-Liszt. Campanella, Szendy. II. Rész: 4. a) Schumann. A két gránatos. b) Erkel. Borsdal (Bánk bánból) Takács. 5. Liszt. Magyar rhapsodia Szendy. 6. Magyar népdalok (tömerdek), Takács.

— **A szarvasi méhészegyesület,** melynek eszakiéje néhány hét előtt lapunkban vetetett fel először, a közönség általános érdeklődése mellett immár azon stádiumba jutott, hogy már megkezdhetette működését. A f. hó 3. tartott alakuló gyűlésen megalkották az ideiglenes tisztikart. Elnök lett dr. Salacz Oszkár, alelnök Réthy Sándor, pénztárnok Fedor Károly, gondnok Bakay Géza. Ügyész Dr. Lengyel Sándor, jegyző Buk Adolf. Választmányi tagok: Benka Gyula, Bracsok István, Golián Soma Szabó Bálint, Moraucsik József, Csernák János, Sonkoly Márton, Kondacs István, ifj. Adamovics János, Szabó József, Tájber Gusztáv, Scheiner Jakab. Az alapszabályok kidolgozására Salacz elnök és Bracsok választottak fel. A telep kezelésére, melynek helyéül a Viskovits-féle kert megnyerése ügyében fognak lépéseket tenni a községnél, Rohony Samu lett beállítva. Megemlítjük, hogy a 10 frt értékben kibocsátott 200 részvény már teljesen jegyezve van, az általános érdeklődés tapasztalata arra bírta a választmányt, hogy az aláírási ilyeket máj. 1-ig nyitva hagyja, hogy nagyobb számú részvényesekkel működését is szélesebb alapon folytathassa az egyesület.

— **Főiskolai tanács.** A helybeli főiskola tanácsa f. hó 2-án tartotta ülését ntü. Sárkány János elnöklété mellett. — Ez ülésnek egyik legfontosabb tárgyát Benka Gyula gymn. igazgatónak félévi jelentése képezte mely nagy gondal összeállítva, részletes és pontos képét adta egyrészt a gymn. belételeknek, másrészt az idő közben érkezeti

tetekről biztos tudomással ne legyen. Ez az első. Mai napság egyetlen család sem állhat meg számítás nélkül. És pedig a házi nőnek ép úgy szükséges számadást vezetnie, mint a férfinak. Mert hát mit ér az, ha a te Ferid kiszámítja, hogy háztartásra 400 frtnál többet nem fordíthat semmi körülmények között, te pedig 600 frtból sem jössz ki! Megélhetek-e így? ... S lehet-e köztetek békés családi élet? ...

Igen sok asszonyt hallottam már így bölcselkedni: a férfi kötelessége gondoskodni, hogy minden szükségletre legyen kielégítés. Azért vett el, hogy tartson! ...

Izetlen beszéd, ész nélküli beszéd! ... kedves hugocskám. A kötelesség a családi életben egyforma. Annál meg nincs lealzóbb okoskodás egy házi asszonyra nézve, hogy ő a férfi tartására szorul. Dologtehetetlen koldusokat szokás kegyelemből tartani. Egészséges ép emberre nézve a kegyelemkenyér: szegyen-kenyér.

A feleség becsé éppen abban áll, hogy éppen ő a család gondviselő hatalma. Ha ezt nem akarja, akkor felesleges, sőt káros

czifraság, mely czifraságtól a férfi szabaddulni törekszik.

Ne fanyalogj hát a főzőkanálról, kedves kicsi hugom, hanem ha tanultál kétszerkettőt, adj össze, vonj ki, sokszorozzál s gyakorold magad az osztásban, hogy idő előtt ne ürüljön ki a kamarád s uracskád ne fusson az üres kamarának bolond gazdasszonya elől!

Biz ugy!

Ezután következik csak a főzés, miután a helyes elosztás következtében ma is, holnap is van miből főzni!

Tudod-e, mivel él az ember? ...

No! ilyen kérdést! ...

Mondd meg hát! hadd halljam!

Adok egy hetet: addig csináld meg a receptét!

Majd meglátom, mit tanultál eddig!

Most pedig vagyok és maradok

szerető nagybácsid

Péter Pál.

leiratoknak. Ez utóbbiak közül örvendetes tudomásul szolgált a vallás — és közoktatásügyi miniszternek a mult tanévben lefolyt érettségire vonatkozó leirata, mely szerint annak eredményével kiküldött közegének jelentése alapján teljesen meg volt elégedve. Nem kevésbé örvendetes tudomásul vette a főiskolai tanács a gimnasiumnak felszerelésekre már tényleg kiutaltványozott 2000 frtnyi államsegélyt s a miniszter leiratában foglalt amaz ígéretet, hogy hajlandó ez évre ugyanezen célra még újabb 2000 frot utaltványozni. A tanács nyomban kiküldött kebeléből egy bizottságot, mely egyelőre írásban, annak idején pedig személyesen fejezze ki köszönetét a miniszternek a gymn. iránt tanúsított jóakarataért. — Megbizta egyúttal az igazgatót, hogy lehető rövid idő alatt a szükséges felszerelések költségvetését egy rendkívüli tanács elé terjessze. A főgymnasiumnál kapcsolatos tanítókart képezde érdekében elhatározta a tanács, hogy a „Méhészeti Egylet“ részvényei közül kettőt vásároljon a gymn. — A félévi jelentés kapcsán ugyancsak az igazgató terjeszté elő azon bizottság jelentését, mely Ponyiczky Máté elnöklété alatt a főgymn. könyvtárának átadásával volt megbízva. A hosszas és fáradtságos munka alkalmával meggyőződött a bizottság arról, hogy a 13000 kötetre menő könyvtár eddigi kezelése, rendezése, katalogus-vezetése nagyon nehézkes és éppen nem czélszerű; miért is több praktikus, s a főisk. tanács által elvben már is elfogadott tervet terjesztett elő egy a könyvtár rendezésére, mint az évi szaporulat ellenőrzésére vonatkozólag. — A tanács, hogy a könyvtár rendezése már a nagy szünetek alatt megtörténhessék, megbizta az új könyvtárost a szükséges költség-előirányzat megkészítésével. A félévi tandij- és alumneum-dij elengedéseért való folyamodványok elintézésével ért az ülés véget.

— **Elmaradt szinelőadások.** Homokay szinigazgató nem kapván hatósági engedélyt a városunkban tartandó előadásokra, az általa hirdettet szini előadások elmaradtak.

— **A szarvasi méhészegyesület** tagjaiul újabban ismét a következők léptek be, illetve jegyezték részvényeket: Rafaj András 2, Rafaj Mihály 2. Robitsek Károly 5. Scheiner József 2. Goldstein Károly 2. Buk Adolf 5. Robitsek Soma 2. Osztróczy János 3. Bakay Géza 5. ifj. Marsal János 1. Sápiski Mihály 2. ifj. Mikolay János 2. Fiszlein Ignác 2. Bárány Miklós 1. Dr. Havár Gyula 2. Válovics János 5 részvényt. (Folytatjuk.)

— **Az előjáróság figyelmébe.** Több oldalról vettünk panaszt arra nézve, hogy a Tomcsányi-féle kastélytól a hid fele vezető gyalogjáró oly rossz karban van, hogy ott sáros időben alig lehet áthalolni. Üdvös dolog lenne ha a padló felügyeletével megbízott esküdt urak nem csak a lakásukhoz vezető utcákat vizsgálnák meg, hanem kiterjesztenék figyelmüket más utcák felé is.

— **Hibaigazítás.** Mult számunkban az 5-ik lapon a regále közbirtokosság képviselői gyűléséről szóló közleményben hibás leírás folytán értelemzavaró passus fordulván elő, az ezennel következőleg igazítottatik ki: „a gyulai kir. Adóhivatal, mint letéti „pénztárba letétül elhelyezett 229.100 frt-ot képviselő kötvények évi 10,309 frt 50 „kr. értékű esedékes szelvényei készpénzre „beváltásának.“

— **Az öcsödi póstat** f. hó 4-én nagy calamitás érte. A posta-szánkó, mely állott egy méter hosszú szántalpból és egy rája helyezett zöld ládából, a városháza előtt elemeire bomlott, ugyanis a zöld láda, tartalmával együtt (beleértve a kocsi is) a hóba zuhant a szántalppal pedig a befogott ló berohant a „Hotel Lamm“ udvarába. Egyéb baj nem esett.

— **Járvány-statisztika.** A roncsoló toroklob járványban megbetegedett városunkban a járvány keletkezésétől Január 1-jétől fogva 238 gyerek. Ebből meghalt 128 meggyógyult 86, gyógykezelés alatt áll 24 gyermek.

— **Batyubál.** A szentandrási intelligencia által febr. 27-én a népkörben rendezett táncmulatság fényesen sikerült. A mulatságnak nem volt célja más, mint csupán az, hogy a női közönség a farsangtól vig kedéllyel elbucsuzzék; s ez sikerült is, mert az egész mulatság fesztelen folytonos jó derült kedv mellett egész hajnalig tartott s mindazok, kik részt vettek benne, jó emlékezettel távoztak. Ott voltak: *Darabos* nővérek, *Hajas Mariska*, *Hutiray Berta*, *Keresztényi* növ., *Krebsz Mariska*, *Nyiri Emma*, *Réthy Vilma* és *Ilonka* (Szarvas.) *Sárosy Lina* (Szarvas.) *Zih* növ., *Urbanek* növ. és *Bakos Gyuláné*, *Darabos Sándorné*, *Hutiray Lászlóné*, *Keresztényi Gyuláné*, *Krebsz Ferenczné*, *Majoros Ferenczné*, *Nyiry Balintné*, *Polatsck Vilmosné*, *Sárosy Sománé*, (Szarvas.) *Zih Gézáné*, *Zih Kálmánné*, *Zih Károlyné*, és *Urbanek Nándorné* úrnők.

— **Leköszönt.** Boros Pál földbirtokos szolgabírósaági írnok ez állásáról leköszönt.

— **Felfüggesztett helyettes polgármester.** Jász-Nagykun-Szolnok megye alispánja, *Czebe Károly*, Mezőtur város első tanácsnoka, a polgármester helyettese ellen a feyelmi vizsgálatot elrendelte s őt hivatalos állásától felfüggesztette. Az alispáni határozat a felfüggesztés okait résztesen sorolja elő. Az okok közül az első érdemel, hogy a népet a polgármester ellen izgatva s hivatalát kortescélokra hasonlítta fel.

— **A fillokszéra Békéscsaba vármegyében.** Mily nagymérvű márvármegyénkben a fillokszéra elterjedése, az elterjedtetettni abból is, hogy már alig van a megyénk, a melyben jelenléte ne lett volna hivatalosan konstataálva. A földmivelésügyi kir. miniszter hivatalos jelentése szerint a múlt 1891. évben a következő községek voltak a fillokszérázár alá helyezve: *B.-Csaba*, *Gyula*, *Doboz*, *Endrőd*, *Füzes-Gyarmat*, *Gyoma*, *Gyulavári*, *Körös-Ladány*, *K.-Tarcsa*, *M.-Berény*, *Orosháza*, *Öcsöd*, *P.-Sz.-Tornyó*, *Szarvas*, *Szeghalom*, *Szt.-András*, *Töt.-Komlós*, *Vésztő*.

— **Polgárjogi kuriai döntvény.** A kir. kuria teljes ülése eme polgárjogi döntvényt hitelesítette: A szülők tartósan különválva élése esetében, tekintet nélkül arra, hogy történt-e arra nézve közöttük szerződészerű megállapodás, vagy nem: a felett, hogy a házasságból született kiskorú gyermekeket melyik szülő van jogosítva magánál tartani, mindig a gyámhatóság határoz. Ehez képest a határozattal elégedetlen fél annak kimondását, hogy ő van jogosítva a kiskorú gyermeket magánál tartani, a bíróság előtt perzódés teljesítése czimén nem követelheti.

— **Falb Rudolf** berlini időjós elsőrendű kritikusa napja múlt febr. hó 28-án csupán anyiban vált be, hogy egy heti verőfény után ezen napon * 3-ik légmérséklet mellett kis hó és eső esett, a mely körülmény — ugyanezen napon újhold állván be — máskor is be szokott állani. — Ugyanennek jövődőlése szerint 1-ső rendű kritikusa napok lennének még márc. 28., Ápril. 28. május 6. nov. 4 és 16. s dec. 4-én. — Másodrendű kritikusa napokat jövődől: febr. 12 (szintén nem vált be Os légmérsékletű borunál) mart. 13. apríl. 12. Juni 20. Aug. 8 és 22. Szept. 21. és Oct. 20 napjaira. — A harmadrendűek: Jan. 14. (éjjeli szélrohammal 10 Sz, mellett) Május 11. Juni 10. Juli 10. és 28 nov. 19, és Decz. 19. napjain következének. Vederemó.

— **Varjak sokasága.** Az alföldön mindennapos jelenség, hogy a varjak est derengen csoportosulnak s egy bizonyos tisztás helyre szállnak le, hol a besötétedésig mulatoznak, e csak vezérjük jeladására — mi krakogással összekötött felszállás által jelezetik — már sötétben csoportosan felszállva a távolabbi helyeken (Anna liget, Bikazug) álló fákon foglalnak éjjeli megszállást. — Megfigyelésre méltó jelenség ez, a midőn ezen madarak a déli oldali mezőkön összegyülekeznek, hosszú sűrű csoportban a város éjszakai részére az ugynevezett „zöld pázsit“ felé vonulnak s ott ütnek táborot. Légi utjuk alkalmával hosszú tömör soraikkal az eget egy időre elsötétítik. Képzeltetik, hogy ennyi vastag s erős csőrű madár a téli vetéseknek nagy ártalmára van, mert néhány millióra tehető varju a határ vetéseiből minden egyes példány naponként néhány már erjedésbe ment magot csőrével a földből kiváj, hogy éhségét csillapítsa. — A 30-as években ezen ártalmas madarakat a megye pusztították aképp, hogy minden adózó lakosra 2 varjufej s 4 verébfej lón kivétel, melylyel a városházán beszámolni tartozott.

— **Szegényügyi statisztika.** Szarvason a múlt évben 108 szegény segélyezettett. A községi ápolóházban volt 33 egyén, kik közül 4 elhalt. A szegények különben vallás- és nemkülömböség nélkül támogatottak a község által, a mely e czélra 7237 frt 98 krt adott ki az 1891 évben. Öcsödön a segélyre szoruló 18 egyén nagyrészt a szegényalaphól támogatott, másik része alamizsnagyűjtésből tartotta fenn magát. Szegénymenházi czélra szánt helyisége már van a községnek, az azonban rendeltetésének csak akkor lesz átadható, midőn a szegényalap átlaga a befektetési költségeket elfogja bírni. *Kondoroson* az 1891. évben 1 szegény volt, a ki a községi szegényalaphól 36 frt évi segélyt kapott.

— **Milyen lesz az új forint?** Ez a kérdés, másodsorban pedig lesz-e egyáltalában új forint, élénken foglalkoztatja mindazokat, kik a valutarendezés fontos ügye iránt érdeklődnek. Mint a rendszeren jól értesült „Kereskedők Lapja“ írja, a két kormányban meg van a hajlandóság arra nézve, hogy a forint a valuta rendezése után is fenntartassék, mert ez megkönnyíti az átszámítást; a pénzügyminiszterek azonban annak szükséges voltáról is meg vannak győződve, hogy a forintnál kisebb pénzt is megkiván a forgalom, mely bizonyos tekintetben a takarékoságot is elősegítené. A

pénzegység marad tehát a forint, de lesz félforintosunk is, mely bizonyára új elnevezést nyer.

— **Kovács J. fogorvos,** Bpestről, ki már több ízben szép sikerrel működött városunkban, egy hét óta ismét Szarvason van. Tekintet el arra, hogy itt tartózkodásacsak rövid időre terjed, némely műtét pedig több időt vesz igénybe, felkéri a fogbajban szenvedő közönséget, hogy őt látogatásukkal mielőbb szerencsétlenség. Lakása: Bárányszálloda, 5. sz.

Egész selyem, mintázott Foulardokat méterenként 85 krtól egész 4 frt 65 krig (mintegy 450 különböző árnyalatban) megrendelt egyes öltönyökre vagy egész végekben is küld házhoz szállítva, postabér-és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek, Svájcba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

Közgazdaság.

Gazdasági tudósítás.

Kondoros, február utolján.

Február 20-án ismét hótakaró alá került a föld, de ez sem volt tartós, elolvadt s csak a locs-pocsot növelte. A hőmérsékleti változások oly nagyok, hogy legerősebb vetéseink sem bírják kiállani. Még az őszi búzát is nagyon megviselte az éjjeli fagy s nappali olvadás. Egyáltalában búzáink nem sokat ígérnek, egy az, hogy későiek, más meg a tél is mostohán bánik velök s hozzá még a drótféreg, mely már az ősszel nagy mennyiségben fellépett s tavasszal csak folytatni fogja pusztításait. Igen-igen jó időjárásnak kell lenni, hogy a tavalyi jó közép-termet megkaphassuk. — A *repce* a szó szoros értelmében kiveszett. Az őszi árpa még itt-ott megvan. — *Luczernáink*-ban is sok kárt csinált ezen szeszélyes időjárás. A gyökereit felszivta a fagy s így különösen a lapályos részeken, hol legjobb, legdusabb szokott lenni, ugyancsak megtrtkította. — *Jószágállományunk* egészséges, itt-ott előfordul ugyan a vérhas a *bárdnyok* közt, mit csak az egészségtelen, fertőzött istállóknak lehet tulajdonítani. *Koczáink* ki akarják pótolni az ősszel elvetelt s meddőnek maradt koczákat szaporulatát, ugyancsak sokat és egészséges malacokat fadzanak. Átlag 6—7 malacot vet egy kocza. Minthogy környékünkön nagyon kevés legelő van, így csaknem kizárólag mesterséges takarmánnyal tartjuk jószágainkat s ezt meglehetősen nagy mennyiségben termeljük s hizlalással értékesítjük. Az idén bizony nem nagy sikerrel. Az *ürühizlals* éppen nem sikeres. A nyáron kellett egy pár sovány ürüért 15 frtot adni s midőn már megevett párja, 4 havi hizást számítva, 200 kiló luczerna-szénát a 2 frt = 4 frt, 200 kiló takarmányréját a 40 kr = 80 kr és 100 kiló koncentrált takarmányt és ocsut = 5 frt kerek számban összesen 10 frt értéket, a szalmát, gondozást nem is számítva, oda kell adnunk 20—21 krajczáron eleven súlyban, párját 20 frtért — szép veszteség! Tudok gazdaságokat, hol éppen ezért már hizásban levő ürüket ismét szalmára fogtak s tartják jó reménység fejében nyárra vagy jövő évre, hátha feljebb megy az ára! s azt hiszem, jól számítanak. — A *sarvasmarháknak* meg van az ára. Az olyan gazdaságok, melyekben tenyésztés üzletik, ugyancsak jól járnak a mostani években. A hizlalása már kevésbé hasznot hajtó. A mi speciális viszonyainkat szem előtt tartva közlök egy pár idevágó adatot jegyzeteimből, mely egz db 550 kiló súlyu sovány ökörré vonatkozik, mit jelenleg nálunk a 27—28

kron be lehet vásárolni. 4 havi hizást számítva, egy ilyen ökör elfogyaszt:

Áll. napi adag:

20 kiló t. répa	24 q	440 kr	=	9.60 kr
7 " polyva	840 kiló	1 frt	=	8.40 "
5.5 " lucsz.	660 "	2 frt	=	13.20 "
3 " ocsudara	360 "	5 "	=	18.00 "
1 " olajpog.	120 "	5.50 "	=	6.60 "

Osszesen 55 frt 80 kr

értékű takarmányt, szóval minden q élő súlyra 10 frt hizalási költséget számíthatunk nem számítva az almot, gondozást, világítást sőt stb. mi a trágyával megtérül. Ilyen esetében mellett 25% -ot hizik, azaz nehezedik kellő gondozással az egészséges nem öreg marha. Lesz tehát 550 kilóból 685 kiló. Most, ha el akarjuk adni, ugy kapunk érte helyben eladva a legjobb esetben 34 krt, 10 % levonással, mi 20 frtot tesz ki. Nekünk ez kerül: 550 kiló sovány ökör a 27 kr = 148 1/2 frt s a hizalási költség 55 1/2 frt = 204 frtba, mutatkozik dbként 5 frt tiszta haszon. Esetleg azonban egy krral adjuk olcsóbban, vagy megdöklük egy darab, ugy vége a haszonnak s marad eredményül, hogy takarmányunkat értékesíteni tudtuk s jó trágyánk marad, mi szintén nem megvetendő nyereség. Hogy tehát a mai takarmányárak mellett haszonnal hizlalhassunk 6—7 kr. különbségnek kell a sovány és hizott marha közt lenni. Jól kifizette magát a hizalás 1889-ik évben, midőn a sovány ökröt 18—19 kron s hizalva 30—31 krért adtuk el, maradt darabonként 20—25 frt tiszta haszon. Mindezekből következtetve, láthatjuk, hogy a mi gazdaságaink nem nagy hasznot huznak a magas marhaárakból. — A sertésárak meglehetősen alacsonyok. A hizott mustrakoczkak Kőbányára szállítva 50 kiló után 4 % levoná mellett 42—43 krért értékesíthetők. A süldőknek 34—35 kr élő-súlyi kilója 4 % levonással. Hathetes malacz párja 2—3 frt. — *Gabonaáraink* vissza felé mennek, buza vasuthoz szállítva 10 frt, árpa 5 frt 50, zab 5 frt 50 kr, tengeri 5 frt 10 kr, holott egy pár hóval előbb mindennek magasabb ára volt. Annál különösebb ez, mivel sem a világ terméseredménye s terméskilátása, sem a mienk nem igazolja ezen baises irányzatot! *Gazdasági* munkáink szünetelnek. Előkészítjük a vetni való tengerit s trieurózzuk, rostáljuk a zabot és árpát, hogy ha itt lesz az ideje, tiszta jó magot szórthassunk el! *Gazdasági* egyesületünk élénk tevékenységet fejt ki, hogy a *Csukorrépa*-termelésnek mentől több hívet szerezzen. Valóban csodálkozik az ember, hogy oly kevés gazda szánja rá magát a termelésre, holott nálunk a legnagyobb hozam mellett és a legmagasabb czukortartalmu répa terem. de másrészt igazolt is ezen visszavonulás egy az, mivel csekély a munkaerő, más meg, ennek a kiszédése és fuvarozása a legnagyobb dologidőbe esik. Az igaz, hogy másutt is így van ez, de nálunk, hol a tengeritermelés oly nagy szerepet játszik s ennek batakartása nagyon sietős, hogy utána buzát vet-hessünk, még nehozebben végezhető. Buzát pedig a tengeriföldbe vetetről arathatunk legbiztosabban, az kétségtelen. Ezek azok az akadályok, melyek a csukorrépatermést akadályozzák s ezek megmaradnak még hosszú ideig, mert egy-két sikeres kísérletből kiindulva, nem minden gazda hajlandó fordáit, gazdasági rendszerint megváltoztatni. Eljön idővel ez is s csak az a kívánatos, hogy mentől előbb!

Dérczy Péter.

CSARNOK.

Egy férj farsangi betegsége.

— Bálózó asszonyok figyelmébe. —

— Ne menj el ma hazulról édes! — szólt a nő gyöngéden férjéhez, ki gondolatokba merülve sétált alá — s fel a szobá-

ban. Ha itthon maradsz, ugy én se megyek korcsolyázni, se barátnőmet nem fogadom, neked szentelem a mai napot; de nemcsak ezt a mait, hanem máttól fogva minden óránmat, minden percemet. No, szólj, édesem! Akarod, hogy kedves nótádat elzongorázzam? Nem felelsz Istenem! Beteg vagy, látom. Elhivassam az orvost? Nem felelsz Oh! oh!

Ezzel a fiatal asszony leborult az asztalra, s elkezdett keservesen zokogni.

A férj pedig — miután még néhány-szor végigmérte lépteivel a szobát, gépiesen magára ölté téli kabátját, — botját, kalapját véve menekült ki a friss levegőre, még kissé megállott az ajtónál s a levegőbe bámulva szórakozottan csak ennyit mondott: „*Tehát a királlyal!*“ Azután behúzta maga után az ajtót, s vigan fütyörészve haladt le a lépcsőn.

A mint az ajtó bezárult, a nő hirtelen felkapta fejét az asztalról, halvány arcán barázdákat szántottak könnyei, szőke haja szétkiszáldott homlokán, kezeit összekulcsolva kérdé önmagától:

— Én édes Istenem, mit akarhat ez az ember a királlyal ? Szent Isten! ez a gondolat Oh háritsd el fejünkről a borzasztó csapást! De ugy kell nekem, jobban kellett volna rá vigyáznom. De ki hitte, oh ki hitte volna, mindig oly vig, oly kedves volt — oh, én szerencsétlen teremtés!

Ezzel kimerülten hanyatlott az egyik karosszékre, hol csakhamar új eszméje támadt. Becsengette a szobaleányt.

— Menjen tüstént Somogyi orvos uhoz, s mondja meg, hogy kéretem, azonnal látogasson meg. Bármilyen sürgős dolga volna, halassza el s jöjjön rögtön.

Amint a szobaleány távozott, a sz. asszony izgatottan járkált a szobában, minden kis zajra megrezsent, piczi kendőjével folyton törölgette forró homlokát. Egy gondolat kísérte szüntelen: „Mi dolga lehet férjének a királlyal?“

E töprengés rémes dolgokat rajzolt képzeletébe. Látta, amint férjét rendőrök veszik körül, elfogják, s elhurcolják. Ő sir, könyörög, de nem mentheti meg. A következő perczben halva látja férjét, szétzúzott fejjel.

— Hah! öngyilkos lett . . . Nem, oh nem! El veletek sötét képek, talán még sem oly isszonyú a helyzet.

E pillanatban megszólal a villamos csengő. Végre itt az orvos. Az előszobáig fut elébe, karon fogja, s gyorsan vonja magával a szobába.

— De asszonyom! — szól az orvos — az Istenért mi történt, honnan a nagy izgatottság, mi baja?

— Oh édes doktor, nekem semmi, de a férjem, a férjem!

— A férje? Hát hol a férje?

— Nincs itthon, elment.

— Elment? No akkor még se lehet valami nagy veszély.

— Dehogynincs, a legborzasztóbb!

— De hát beszéljen kérem, mondja, hol a férje, s mi az a rettentő nagy baj.

— Nos hát, — figyeljen! Azt se tudom, hol kezdjem.

— Csak az eleiön, mond az orvos.

— Iszonyu . . . iszonyu!

— Ugyan!

— El se merem kezdeni.

— De kérem . . .

— Oh én szerencsétlen! Már előttem áll a legborzasztóbb jelenet. Látom férjem eltorzult arcát, látom, mint kapkod a levegőbe, hallom a nép lármáját, a mint lakásunkban összetödul. Hallom ablakunk alatt a mentő-körsi vésztiósló csengését, látom, a mint a durva emberek leviszik a lépcsőn, elhurcolják. Iszonyu, borzasztó . . .

— Ugyan kérem, térjen magához, hát mi történt? Egészen elrémit. —

— Brrr! Jaj, de fádom, adja ide kérem a kendőmet.

— S még mindig nem tudom, hogy kedves férje él-e, vagy már meghalt.

— Jaj, hát ugy történt, hogy tegnap este a szokottnál később jött haza, lehetett úgy tizenegy óra. Én, mint rendesen nyájasan fogadom, ő rám se néz, egy árva szót nem szól, hanem megy egyenesen szobájába, ledobálja magáról a ruháit, s gyorsan lefekszik, a nélkül, hogy gyöngéd, szerető szavaimra csak egy szóval is válaszolna. No, nem borzasztó ez?

— Rettenetes!

— Én, tudja, megijedek, hogy talán baja van, oda megyek, s gyöngéden kérdem: Mi bajod, édesem? Beteg vagy talán? Elhivassam az orvost? . . . Semmi válasz. No mit szól ehhez orvos úr?

— Szörnyűség!

— Meg akarom csókolni — elfordul —

— Rémitő!

— Ekkor kissé indulatosan ott hagyom, remélve, hogy csak meg akart tréfálni, s visszahív. Nem az, — egy szóval se hitt magához.

— Borzasztó!

— Visszamentem hivatlan, leültem mellé, s vártam, mi fog történni. Nem sokára mély álomba merült, s egyszer csak, — képzelje, doktor — elkezdett ujjával a falon babrálni, mintha valamit egyik helyről a másikra rakogatna. Aztán elkezdett lázasan beszélni. Oh, doktor, azt borzasztó volt hallgatni, valóságos lázadásról beszélt.

— Lázadásról?

— Igen, lázadásról, még pedig *paraszt*-lázádról, emlegette a *királyt*, a *királynét*. Már akkor tisztán tudtam, hogy férjem valami összeesküvésben részes, és merénylet van készülöben. Borzasztó éjszakám volt, képzelheti, egész éjjel nem aludtam. De a helyzet csak ma reggel vált a legborzasztóbbra. Képzelje csak . . . felkél, felöltözködik, szölok hozzá, — megint válasz nélkül hagyja minden kérdésemet. Kávét csak félíg fogyasztotta el, s e közben folyton a levegőbe nézett, egy helyre, végre ismét érthetetlen szavakat mormogott a királynéről, és gyorsan távozott. Doktor, én a legborzasztóbbat sejtem.

— Mit sejt nagysád?

— Én azt hiszem, férjem megőrült.

— Ah!!!

— Igen, doktor. Az Istenre kérem, mentsük meg, konzultáljanak, segítsenek férjemet megmenteni.

— Ne ijedjen meg nagysád, — szólt az orvos megnyugtatólag, — a bajon nagyon egyszerűen lehet segíteni.

— Hogyan, hogyan?
 -- Figyeljen, asszonyom!
 — Mondja, mondja.
 — Tehát, valahányszor férje haza jön, vagy távozik, itasson meg vele mindig egy pohár friss tejet.

— Egy pohár friss tejet?
 — Igen, egy pohár friss tejet; aztán ne kérdezze tőle se azt, hogy hol volt, se azt, hogy hova megy. Ez a tej-kúra hét napig fog tartani, s biztosítom, hogy hét nap múlva férjének nem lesz semmi baja, s nem fog többé a parasztlázadásról fantáziálni.

— Kedves doktor, köszönöm, ezerszer köszönöm, előre is nagy hála, örökös hála kötelez, de . . . de . . . mondja csak kérem, nem lehetne valamiként módosítani a gyógykezelést? Hogy férjem öt nap múlva már egészséges lenne, teszem fel, ha naponként két pohár tejjel többet adnék neki, úgy, hogy a hatodik napra, vagy is, tegnaphoz, egy hétre már egészséges legyen.

— Oh, nem, nagysád, a betegségnek természetes lefolyást kell engedni; azt sem siettetni, sem késleltetni nem szabad. most Isten önnel asszonyom, legyen nyugodt, hét nap múlva férjének semmi baja sem lesz.

Az naptól kezdve a friss tej gondosan a férj asztalára volt készítve, nem is igen kellett figyelmeztetni, szó nélkül itta meg rendszeren. Hatodik nap este az asszonyka korán lefeküdt, senkit sem engedett magához, nehéz főfájásról panaszkodott, a férj figyelmen kívül hagyta az egészet, el volt rá készülve. Hatodik nap, vigan fütyörészve tér haza a férj. Megöleli, megcsókolja nejét, aki nem gyűzi eléggé áldani a jó orvost, hogy megmentette férjét a tragikus betegségtől.

— Oh, kedvesem, csak hogy már semmi bajod nincs, — szolt a szép asszony. — Hát mi van a parasztlázadással?

— Csak képzeld, édesem, nyolcz napi harc után, végre sikerült egyszer, s sakk-partieban megvernem az orvost

— Sakk-partieban? Az orvost? Szép, és megverted?

— Hősiesen!

— Igen örülök. Mondd meg neki, hogy én is szeretnék eljátszani egy partit a — hátán.

— Miért?

— A mért nem engedte, hogy neked naponta egy pohár tejjel többet adjak; úgy bizonyosan már tegnaphoz egészséges lettél.

volna, s akkor elmehettünk volna a — jurista-bálba.

— Az ám! A jurista-bál . . . No, majd elmegyünk jövőre.

Rip-Rip.

Szerkesztői üzenetek.

Rip-Rip. A fővárosi levél múlt számunkból már kiszorult. Azóta pedig vesztett aktuális jellegéből. Sz. M. verseiből csak akkor kérünk folytatást ha valamivel jobbak lesznek, mint a mostebbekülöttek. Költemények közlé-énél nem szállíthatjuk alá az eddig fenntartott színvonalat. — A farsangi betegséghez hasonló apróságokat azonban jövőre is szívesen látunk.

F. J. Mezőtur. Jövő számban közlöm, s várom a folytatást.

Öcsödre. Mint láthatja, úgy a helybeli, mint a vidéki hirdetések mind lapunkban tétnek közzé. S mi ennek az oka? Lapunk széles elterjedése, s jutányos díjszabás a hirdetések beiktatásánál. Csak rajta, tessék megpróbálni.

Vasúti menetrend.

Érvényes 1891. június 1-től kezdve

Szarvas-Mezőtúr.

5911. v. 5913. v.

SZARVAS indul: 10:50 d. e. 1:46 d. u.

MEZŐ-TUR érk: 11:40 " 2:32 "

5912. v. 5914. v.

MEZŐ-TUR indul: 12:36 d. u. 3:20 d. u.

SZARVAS érk: 1:22 " 4:06 d. u.

Arad-Budapest.

401. gy. 403. sz. 405. sz. 421. v.

ARAD ind: 8:24 d. e. 11:18 d. e. 9:05 este —

CSABA: érk: 9:24 " 12:50 " 10:50 " —

MEZŐ-TUR érk: 10:33 " 2:42 " 12:49 " —

" ind: 9:29 " 1:15 d. u. 11:05 éj. —

" ind: 10:34 " 2:50 " 12:53 " 7:09 reg.

SZOLNOK érk: 11:19 " 3:56 " 2:06 " 9:06 d. e.

" ind: 11:27 " 4:15 " 2:21 " —

BUDAPEST érk: 1:25 d. u. 7:20 este 5:50 reg. —

Budapest-Arad.

402. gy. 404. sz. 406. sz. 422. v.

BUDAPEST ind: 1:50 d. u. 8:15 d. e. 9:50 este —

SZOLNOK érk: 3:48 " 11:04 " 12:53 éj. —

" ind: 3:57 " 11:14 " 1:05 " 5:40 d. u.

MEZŐ-TUR érk: 4:42 " 12:17 d. u. 2:06 " 7:46 este

" ind: 4:43 " 12:24 " 2:09 " —

CSABA érk: 5:46 " 1:48 " 3:33 " —

" ind: 5:52 " 2:13 " 3:53 " —

ARAD érk: 6:52 este 3:45 " 5:24 reg. —

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

VARGA JÓZSEF.

Meghívó.

A „Tótkomlósi Népbank“, mint részvénytársaság I. évi rendes közgyűlését folyó évi márczius hó 10-ik napján dél-előtti 9 órakor Tótkomlóson a „Komló“-szálloda dísztermében tartja, melyre az összes részvényesek tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgató évi jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az 1891. évi zárszámla és mérleg előterjesztése, a felmentvény megadása.
4. A tiszta nyeresemény felosztása s az osztalék megállapítása.
5. Aligazgató és egy igazgatósági tag választása.
6. Felügyelő-bizottság választása.
7. Netaláni indítványok.
8. A jegyzőkönyvi hitelesítő-bizottság megválasztása.

Kelt Tótkomlóson 1892. febr. hó 18.

GAJDÁCS PÁL

igazgató.

**Eladó
 CSÉPLŐGÉP.**

Egy használható állapotban levő 8 lóerejű lokomobil cséplőgéppel együtt eladó.

Értekezni lehet a tulajdonossal

Blank Antal

3.—6.

géplakattal.

47

1892.

Pályázat.

A szarvasi takarékpénztárnál egy gyakornoki állás szerveztetik, évi 500 forint fizetéssel, melyre a pályázat azzal tétetik közzé: hogy a pályázni akarók felhivatnak, szakképzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényöket, az igazgatósághoz f. év márczius hó 20-ik napjáig beküldeni.

Kereskedelmi akademiát végzettek előnyben részesítettnek.

A megválasztott, állását lehetőleg azonnal, de legkésőbb márczius 30-ig elfoglalni köteles.

Szarvason, márczius 1-én 1892.

Az igazgatóság.

Vetőmagnak való árpát

ajánlok vételre a gazdálkodó közönség részére. Valódi Chwalié kétsoros. Megtekinthető

BUK ADOLF gabonakereskedőnél. Lakik a piactéren, Krajner-féle házban.

Gazdasági és konyhakerti veteménymagvak

megérkeztek

Nyácsik S. Utódánál.

Ugyanott kitűnő Dalmátiai vörös bor olcsón kapható.

Hirdetmény.

Nsgos Tomcsányi Károly nagybirtokos elhunytával b.-szarvasi határban levő Décsi birtokán,

b.-szarvasi és gyomai vasuti állomástól egy órai távolságra

27 drb különféle korú és nemű ló,

38 drb szarvasmarha,

nagy mennyiségű takarmány, gazd. felszereléssel

folyó hó 7-én azaz jövő hétfőn, reggeli 8 órától kezdve, a helyszínén árverés útján fognak eladatni.

DELY JÓZSEF,

számtartó.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a mai naptól a marhahus eleje, azaz a marhának az első része, mind a két mézarszékben

naponta 44 krért

kapható.

Zuberecz Sámuel.

**Csúz, köszvény, tagszagga-
tás, fejfájás, csipőfájdalom** stb.
ellen legjobb bedörzsölés a Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller.

Több, mint 20 év óta a legtöbb családban ismeretes mint fájdalom-nyhító szer és majdnem minden gyógyszer-tárban kapható 40 és 70 krért. Mint-hogy utánzások léteznek, ennél fogva mindég határozottan: 5-16 „Horgony-Pain-Expeller“ kérendő.

Feltűnést keltő újdonság nők részére!

Minden előképzettség nélkül lehet mértéket venni, mintázni és szabni a cs. kir. szabadalmazott

Excelsior szabászati készülék

segélyével, akár gyermekruhát akarunk készíteni, akár legfinomabb női ruhát. A pontos és sikeres mértékvevésért és szabásáért jótállunk. Ezer meg ezer példa bizonyítja az

EXCELSIOR SZAB. SZABÁSZATI KÉSZÜLÉK

célszerű voltát. Ennek egy háztartásból se szabadna hiányoznia.

A kezelés igen egyszerű, sőt fiatal leányok részére is. Az egész készülék ára, magyarázatokkal együtt minden nyelvben csak 3 frt. — Szétküldés naponta kétszer utánvétellel 3 frt 20 kr. előleges beküldése mellett a készülék bérmentve küldetik meg. Kizárólagos főraktár alulírott szabadalomtulajdonosoknál:

KELETY és ROTHMANN, Bécs II., Untere Donaustrasse 49.
Főrakt. Magyarhon részére Budapesten Gottlieb Vilmosnál Andrássy-ut 49.

12-12

Máriazell Gyomorcseppek

nagyszórtan ható gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és állólanosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, fellujtság, savanyu felbőlgés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, u.d.r és hányás, gyomorpáros, székülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyinyben ez a gyomortól származó, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, gillszák, májbajok és hámorholással.

Említett bajoknál a **Máriazell gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg á a 70 kr.

Magyarországi főraktár:

Török József gyógyszer-tára.

Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódságát bizonyítom“.

A **Máriazell gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Szarvason: Bugyis Andor gyógyszer-tárában.

Kunszentmártonban: Szilárdy Károly gyógyszer-tárában.

Bor-kivonat.

Egy pillanatnyi előállítására kitűnő egészséges bornak, mely semmivel sem különbözik az igazi természetes bortól, ajánlom ezen törvényileg védett **KÜLÖNLEGESSÉGEMET.**

Ára 2 kilónak (körülbelül 100 liter bort ad ki) 5 frt 50 kr.

Utasítás ingyen adatik hozzá. A legjobb eredményért és egészséges gyártmányért jótállok.

Spiritus-megtakarítás

Érhető el az én fölülmulhatlan **erősítő-essenciámmal** a pálinkánál. Ez az italoknak kellemes és jó ízt ad és csak nálam kapható. Egy kiló ára 3 frt 50 kr. (600-1000 liter) használati utasítás ingyen.

Ezen különlegességeken kívül ajánlom még különféle **essenziáimat. Rum, Cognac** gyártására, valamint **liqueureimet** stb. fölülmulhatlan eredménnyel. Receptek ingyen adatnak, árjegyzékek ingyen.

POLLÁK KÁROLY FÜLÖP.

Szesz-különlegesség-gyára Prága.

6-40

A LEGUJABB ÉS LEGOLCSÓBB

politikai és közgazdasági napilap a

Magyar Ujság

Laptulajdonos: **Dr. Fenyvessy Ferencz** orsz. képviselő.

Előfizetési árak: Egész évre 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt

A „Magyar Ujság“ kiadóhivatala egész éves és fél éves előfizetőinek azt az állandó kedvezményt nyújtja, hogy a „Magyar Ujság“

VALAMENNYI SORSJEGYEIRE,

melyek Magyarország és Ausztria összes törvényesen engedélyezett sorsjegyeinek két csoportjából állanak és a magyar leszámító és pénzváltóbanknál letétbe helyezettek, játszanak és évenként és csoportonként **65,** tehát **130**

huzásban részesülnek és csoportonként 312, tehát összesen

7 millió nyereseményre játszanak.

A felosztás úgy történik, hogy a „Magyar Ujság“ mindazon esetben, melyben valamelyik sorsjegye kihuzatik, a nyereseményösszeg felét **előfizetőinek engedi át,** oly formán, hogy egyik budapesti kir. közjegyző előtt egész éves előfizetői sorából 30, a fél éves előfizetőiből 20 sorsoltatik ki. Ezen 50 előfizető között osztatik szét az egész nyeresemény fele.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a

„MAGYAR UJSÁG“

kiadóhivatala

1-4

Budapest, IV. kerület, Granátos-utca 1. sz.

— Valódi —

Orvosi Malaga-Sect

a klosterneuburgi cs. és kir. borászati intézet vegyelemzése szerint

a valódi jó Malaga

kitűnő erősítőszert **gyöngéledők, betegek, üdülők és gyermekek** stb. számára.

Vérszegénység, gyomorgyengeség ellen jelentékeny hatása.

1/1 és 1/2 eredeti üvegekben s ellátva a

VIÑADOR

Spanyol bor-nagykereskedés

Bécs.

Hamburg.

törvényesen bejegyzett védjeggyel.

És pedig **Orvosi Malaga-Sect 1876-i,** **Malaga-Sect 1876-i,** **Madeira crown,** **Sherry,** **Xeres de la frontera,** **Muscat Lunel,** **Lacrimae Christi,** továbbá különböző kiválóan finom külföldi borok eredeti üvegekben s árakban kaphatók Szarvason: **Réthy Sándor** bor- és fűszerkereskedésében, s **Ángyán Antal** kaszinósánál.

Kérjük a czimre Viñador, s a ből bejegyzett védjegyre ügyelni, mert csak ilyenekért vállalhatunk teljes kezeséget az ital jósága és valódságaért.